

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права

Кафедра історії

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЕТНОГРАФІЯ

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	014 Середня освіта: Середня освіта (Історія)

Затверджено рішенням Ради з якості ННП

Голова Ради з якості ННП
Стогова Ольга Володимирівна

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Власенко Валерій Миколайович

Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньої програми Середня освіта (Історія)	Керівник РПГ (гарант програми) Гончаренко Анатолій Володимирович
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра історії	Завідувач кафедри Дегтярьов Сергій Іванович

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Етнографія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра історії
Розробник(и)	Власенко Валерій Миколайович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (26 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 100 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Середня освіта (Історія)"
Передумови для вивчення дисципліни	Історія України, Історія української культури
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування здатності орієнтуватися в етнічній палітрі світу, характеризувати тенденції розвитку етносів у просторі і часі та розпізнавати особливості міжетнічної комунікації

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Теоретико-методологічні засади курсу Поняття, предмет, структура і завдання етнографії. Взаємозв'язок етнографії із суміжними дисциплінами. Методика навчання.
Тема 2 Історія, джерела та методи етнографії Історія етнографії. Джерела етнографії. Методи етнографічних досліджень. Методика навчання.

<p>Тема 3 Класифікація етносів</p> <p>Принципи класифікації. Географічна класифікація. Антропологічна класифікація. Лінгвістична класифікація. Господарсько-культурна класифікація. Релігійно-конфесійна класифікація. Методика навчання.</p>
<p>Тема 4 Етноси Африки</p> <p>Географічна, антропологічна, етнолінгвістична класифікація народів Африки. Господарсько-культурні типи та особливості матеріальної культури. Соціальна організація, сім'я та сімейно-шлюбні відносини. Загальний огляд традиційної духовної культури етносів Африки. Методика навчання.</p>
<p>Тема 5 Етноси Азії</p> <p>Південно-Західна Азія. Південна та Південно-Східна Азія. Східна Азія. Північна Азія. Центральна Азія. Методика навчання.</p>
<p>Тема 6 Етноси Європи</p> <p>Етнолінгвістичний та антропологічний склад населення Європи. Загальний огляд традиційної матеріальної культури народів Західної Європи. Особливості сімейно-шлюбних відносин народів регіону. Традиційні риси духовної культури. Методика навчання.</p>
<p>Тема 7 Етноси Австралії та Океанії</p> <p>Етноси Австралії. Етноси Мікронезії. Етноси Меланезії. Етноси Полінезії. Методика навчання.</p>
<p>Тема 8 Етноси Америки</p> <p>Антропологічний, географічний та етнолінгвістичний поділ Америки. Господарсько-культурні типи доколумбової Америки. Держави доколумбової Америки. Методика навчання.</p>
<p>Тема 9 Українська етнографія</p> <p>Зародження української етнографії. Інституційна структура української етнографії. Методика навчання.</p>
<p>Тема 10 Етногенез українців</p> <p>Концепції походження українців. Етнічна самосвідомість українців. Формування української етнічної території. Методика навчання.</p>
<p>Тема 11 Етнорегіональна своєрідність українців</p> <p>сторико-етнографічне районування. Етнографічні групи українців. Антропологічні риси українців. Діалекти української мови. Національна й етнорегіональна символіка. Українська діаспора. Методика навчання.</p>
<p>Тема 12 Етнодемографічний розвиток України</p> <p>Динаміка кількості українського етносу. Національний склад України. Динаміка демографічних змін. Українська діаспора. Методика навчання.</p>

<p>Тема 13 Соціальна організація українців Громада. Громадське дозвілля. Народний етикет. Народний одяг. Кухня та їжа. Методика навчання.</p>
<p>Тема 14 Господарство українців. Матеріальна культура Основні галузі господарства. Транспорт. Поселення та народна архітектура. Методика навчання.</p>
<p>Тема 15 Духовна культура українців Народні знання. Народна медицина. Фольклор. Народне образотворче мистецтво. Методика навчання.</p>
<p>Тема 16 Сім'я і сімейно-шлюбні відносини Шлюб. Сім'я. Сімейні звичаї й обряди. Методика навчання.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати сутність, специфіку й основні проблеми етнографії як науки.
РН2	Виявляти й опрацьовувати джерела етнографічної інформації.
РН3	Визначати специфіку історико-етнографічних регіонів світу, пояснювати особливості еволюції етнографічної картини світу та його глобалізацію.

8. Види навчальних занять

<p>Тема 1. Теоретико-методологічні засади курсу</p>
<p>Лк1 "Теоретико-методологічні засади курсу" (денна) Етнографія. Етнологія. Культурна і соціальна антропологія. Народознавство. Суть і ознаки етносу. Типи етнічних спільнот. Матеріальна культура. Духовна культура. Шлюб і сім'я. Обряди, звичаї, вірування. Система виховання. Розселення (міграції) народів. Демографічні процеси. Етнічна самосвідомість. Методика навчання.</p>
<p>Тема 2. Історія, джерела та методи етнографії</p>
<p>Лк2 "Історія, джерела та методи етнографії" (денна) Історія етнографії. Еволюціонізм. Неоеволюціонізм. Соціологічна школа. Історична школа. Структурно-функціональна школа. Етнопсихологічна школа. Культурний релятивізм. Структуралізм. Постмодернізм в етнології. Джерела етнографії. Методи етнографічних досліджень. Методика навчання.</p>

<p>Пр1 "Історія, джерела та методи етнографії" (денна)</p> <p>Еволюціонізм. Е. Тейлор. Л. Морган. Неоеволюціонізм. Д. Стюарт. Дифузіонізм. Ф. Ратцель. Соціологічна школа. Е. Дюркгейм. Історична школа. Ф. Боас. Б. Маліновський. Етнопсихологічна школа. Р. Бенедікт. Структуралізм. К. Леві-Строс. Джерела етнографії. Матеріали експедицій. Методи досліджень. Спостереження, опитування, інтерв'ю, анкетування. Щоденники польових досліджень, фотографії, кіноматеріали, відеоматеріали та ін. Ілюстративний матеріал. Підготовка етнографічних матеріалів до фондування.</p>
<p>Тема 3. Класифікація етносів</p>
<p>Лк3 "Класифікація етносів" (денна)</p> <p>Критерії класифікації. Види класифікацій. Географічні регіони розселення етносів. Біогенетична спорідненість етносів. Раси: європеоїди, монголоїди, негроїди, австралоїди. Основні расові ознаки. Великі і малі раси. Мовна панорама світу. Ієрархія мов: сім'я, гілка, група, мова, діалект. Типи господарювання (привласнююче та відтворююче). Співвідношення економіки і культури. Релігійні групи: християнство, іслам, буддизм. Конфесійні групи. Методика навчання.</p>
<p>Тема 4. Етноси Африки</p>
<p>Лк4 "Етноси Африки" (денна)</p> <p>Загальні відомості. Антропологічний склад населення. Мовні сім'ї. Релігії на континенті. Господарсько-культурні типи. Основні стадії суспільної еволюції. Системи письма. Етнічний склад. Мови. Господарсько-культурні типи. Матеріальна культура. Соціальна структура. Традиційні вірування. Методика навчання.</p>
<p>Пр2 "Етноси Африки" (денна)</p> <p>Антропологічний склад. Локальні раси. Мовні сім'ї. Релігії на континенті. Господарсько-культурні типи. Суспільна еволюція. Етнічний склад. Мови. Господарсько-культурні типи. Матеріальна культура. Соціальна структура. Традиційні вірування. Північна Африка. Магриб. Землеробство. Скотарство. Соціальна структура. Духовна культура і релігія. Етнічні групи Західної і Центральної Африки. Тропічне землеробство. Тваринництво. Чоловічі і жіночі союзи. Духовна культура. Східна Африка і Мадагаскар</p>
<p>Тема 5. Етноси Азії</p>
<p>Лк5 "Етноси Азії" (денна)</p> <p>Загальна характеристика. Географічні зони. Історико-культурні області. Етнічна різноманітність. Нерівномірність соціально-економічного розвитку. Різноманітність соціальних форм. Етнічний склад населення. Мовна і конфесійна класифікація. Суспільний устрій народів регіону. Господарсько-культурні типи. Духовна культура. Нерівномірність соціально-економічного розвитку народів Традиційна община. Полігамія. Поліандрія. Методика навчання.</p>
<p>Тема 6. Етноси Європи</p>

<p>Лк6 "Етноси Європи" (денна)</p> <p>Західна Європа. Сучасний етнічний склад. Мовне різнобарв'я. Релігійний і конфесійний склад. Історико-етнографічні області. Географічні особливості господарства. Поселення і житло. Родинні і календарні обряди. Карнавал. Харчування. Суспільний і родинний побут. Євреї і цигани в Європі. Центральна-Східна Європа. Слов'яни. Угро-фінський етнос. Тюрки. Методика навчання.</p>
<p>Пр3 "Етноси Європи" (денна)</p> <p>Області Європи. Конфесійне різнобарв'я. Лінгвістична картина континенту. Матеріальна культура. Типологія поселень і житла. Господарсько-культурні типи. Духовна культура. Сімейно-шлюбні відносини. Соціальна організація.</p>
<p>Тема 7. Етноси Австралії та Океанії</p>
<p>Лк7 "Етноси Австралії та Океанії" (денна)</p> <p>Австралія. Етногенез. Антропологічний тип. Державний устрій. Населення. Австралійці. Тасманійці. Європейці в регіоні. Англоавстралійці. Господарство. Культура. Соціальний розвиток. Мова. Вірування. Океанія. Загальні відомості. Географічне становище. Мікронезія. Полінезія. Меланезія. Расовий тип. Етногенез. Населення. Антропологічні типи. Етнічні процеси. Європейці в регіоні. Державний устрій. Господарство. Культура. Соціальний розвиток. Вірування. Статуї о. Пасхи. Методика навчання.</p>
<p>Тема 8. Етноси Америки</p>
<p>Лк8 "Етноси Америки" (денна)</p> <p>Північна Америка. Заселення. Лінгвістична характеристика. Індіанські мови. Сучасний етнічний та антропологічний склад. Мисливці. Рибак. Землероби. Збирачі. Види господарства. Суспільний устрій. Матеріальна культура. Духовна культура. Центральна і Південна Америка. Сучасний етнічний та антропологічний склад населення. Ацтеки. Майя. Інкі. Кечуа. Аймара. Вогнеземельці. Індіанські мови. Креоли. Метиси. Соціальний устрій. «Індіанський соціалізм». Господарсько-культурні типи. Сімейно-шлюбні відносини. Методика навчання.</p>
<p>Пр4 "Етноси Америки" (денна)</p> <p>Заселення материка. Етногенез. «Відкриття» Нового світу. Культурно-господарські типи. Релігійна картина. Матеріальна і духовна культура доколумбової Америки. Давні цивілізації Америки. Сімейно-шлюбні відносини. Соціальна організація.</p>
<p>Тема 9. Українська етнографія</p>
<p>Лк9 "Українська етнографія" (денна)</p> <p>Предмет, завдання, етапи розвитку української етнографії. Наукові школи і напрямки. Міфологічна школа. Школа еволюціонізму. Українська етнографія в еміграції. Сучасний стан розвитку етнографії. Періодичні видання. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. Інститут народознавства НАНУ (Львів). Музей етнографії та художнього промислу. Київський музей народного декоративного мистецтва. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ.</p>

<p>Пр5 "Українська етнографія" (денна)</p> <p>Предмет, завдання, етапи розвитку української етнографії. Наукові школи і напрямки. Українська етнографія в еміграції. Сучасний стан розвитку етнографії. Наукові етнографічні інституції України. Наукова етнографічна періодика. Методика навчання.</p>
<p>Тема 10. Етногенез українців</p>
<p>Лк10 "Етногенез українців" (денна)</p> <p>Основні концепції походження слов'ян. Концепції походження українців. Поняття «Русь», «Київська Русь», «Мала Русь», «Україна». Самоназва «українець». Ієрархічність самоназв і назв українців. Формування української етнічної території. Закріплення етнічної території на західному, південно-західному та північному напрямку. Освоєння Слобожанщини. Колонізація Нижнього Подніпров'я і Північного Причорномор'я. Культурно-господарські типи. Етнічні межі та кордони. Методика навчання.</p>
<p>Пр6 "Етногенез українців" (денна)</p> <p>Основні концепції походження слов'ян. Концепції походження українців. Поняття «Русь», «Україна». Ієрархічність самоназв і назв українців. Формування української етнічної території. Культурно-господарські типи. Етнічні межі та кордони.</p>
<p>Тема 11. Етнорегіональна своєрідність українців</p>
<p>Лк11 "Етнорегіональна своєрідність українців" (денна)</p> <p>Типологія історико-географічного районування. Етапи процесу районування. Історико-етнографічні регіони. Поняття групи українців. Географія розселення, кордони, своєрідність матеріальної та духовної культури. Бойки. Гуцули. Лемки. Литвини. Пінчуки. Поліщуки. Слобожани. Русини. Антропологічні типи. Етнолінгвістична характеристика українців. Походження і розвиток української мови. Говірки, говори, наріччя. Поняття символіки. Витоки української символіки. Геральдика земель. Національна символіка. Методика навчання.</p>
<p>Пр7 "Етнорегіональна своєрідність українців" (денна)</p> <p>Типологія історико-географічного районування. Історико-етнографічні регіони. Географія розселення, кордони, своєрідність матеріальної та духовної культури. Етнолінгвістична характеристика українців. Походження і розвиток української мови. Говірки, говори, наріччя. Поняття символіки. Витоки української символіки. Національна символіка.</p>
<p>Тема 12. Етнодемографічний розвиток України</p>
<p>Лк12 "Етнодемографічний розвиток України" (денна)</p> <p>Демографічні зміни у XVIII - першій половині XX ст. Динаміка чисельності населення в другій половині XX – на початку XXI ст. Причини демографічних змін. Етнічний склад населення України. Національні меншини. Історія та регіональні особливості розселення окремих етнічних груп. Закон про мови та національні меншини в Україні. Культурно-національні товариства. Еміграція. Хвилі еміграції. Напрями еміграції. Діаспора. Східна і західна діаспора. Україні й українська діаспора. Методика навчання.</p>

Пр8 "Етнодемографічний розвиток України" (денна)

Причини демографічних змін. Етнічний склад населення України. Національні меншини. Історія та регіональні особливості розселення окремих етнічних груп. Закон про мови та національні меншини в Україні. Культурно-національні товариства. Еміграція. Хвилі еміграції. Напрями еміграції. Діаспора. Україна й українська діаспора.

Тема 13. Соціальна організація українців

Лк13 "Соціальна організація українців" (денна)

Еволюція традиційної громади. Структура та функції громади. Громадське самоврядування. Цехи. Козацтво. Чумацтво. Громадські форми праці. Громадські форми спілкування. Дівочі і парубоцькі громади. Вечорниці. Громадські свята. Звичаєве право. Побратимство. Кумівство. Церква. Майдан. Народний етикет. Гостинність вітання. Функції і види одягу. Еволюція одягу. Класифікація одягу. Взуття. Головні убори. Зачиски. Прикраси. Сакральне значення окремих частин одягу. Способи обробки продуктів. Їжа. Напої. Методика навчання.

Пр9 "Соціальна організація українців" (денна)

Традиційна українська громада. Структура та функції громади. Громадське самоврядування. Громадські форми спілкування. Громадські свята. Звичаєве право. Побратимство. Кумівство. Церква. Майдан. Народний етикет.

Тема 14. Господарство українців. Матеріальна культура

Пр10 "Господарство українців. Матеріальна культура" (денна)

Землеробство. Тваринництво. Садівництво. Бджільництво. Рибальство. Мисливство. Господарський календар. Промисли і ремесла. Гончарство. Чумацтво. Знаряддя праці. Способи обробки землі. Транспорт. Засоби пересування. Судна, пароплави. Переправи. Мости. Тяглова сила. Залізниця. Поселення. Форми поселень. Типи забудови. Двір. Народна архітектура. Житло. Прикраси житла ззовні та всередині. Піч. Господарські будівлі. Будівельні матеріали. Регіональні особливості народної архітектури. Методика навчання.

Тема 15. Духовна культура українців

Пр11 "Духовна культура українців" (денна)

Вірування і міфологія. Астрономічні і метеорологічні знання. Сонце і Місяць у народних знаннях. Народна метрологія. Народний календар. Сезонні свята та обряди. Пости. Язичництво і християнство в народних обрядах. Народна педагогіка. Народна медицина і ветеринарія. Магія. Знахарство. Сутність, ознаки, структура, жанри, значення, роль, функції фольклору. Стінопис. Розпис меблів і посуду. Писанкарство. Вироби з каменю, дерева, кістки, бісеру. Художнє в'язання. Вишивка. Методика навчання.

Тема 16. Сім'я і сімейно-шлюбні відносини

Пр12 "Сім'я і сімейно-шлюбні відносини" (денна)

Родина. Вибір пари. Оглядини. Віно. Придане. Посаг. Розлучення. Типи сім'ї. Структура сім'ї. Відносини в сім'ї. Виховання дітей. Одруження. Створення сім'ї. Свояцтво. Народження дитини. Смерть члена сім'ї. Весільна обрядовість. Етапи обряду. Сватання. Оглядини. Заручини. Весілля. Вінчання. Звичаї й обряди, пов'язані із народженням дитини. Пологи. Вивід. Хрещення дитини. Похорони та поминальні звичаї. Поминки. Дев'ятини. Сороковини. Роковини. Розлучення. Методика навчання.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання

Лекції надають студентам теоретичну основу знань про етнографію як науку та етнос як її предмет, що розширює освітній компонент вузькоспеціалізованої підготовки фахівців гуманітарного профілю (РН 1). Лекції доповнюються семінарськими заняттями, які надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах (РН2, РН 3). Самостійне навчання формує вміння та навички практичного застосування отриманих знань шляхом індивідуального виконання студентом відповідно до сформованих завдань (РН 2, РН 3).

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Інтерактивні лекції
НД2	Виконання практичних завдань

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Практичні заняття дають можливість перевірити, поглибити та закріпити знання з курсу, сприяють розвитку творчої самостійності студентів, поглиблюють їх інтерес до наукових досліджень, розвивають культуру мови, вміння та навички публічного виступу, участі в дискусії. Проведення практичного заняття передбачає обов'язкове підведення викладачем підсумків обговорення теми та оцінювання участі в ньому студентів.	За розкладом	На практичних заняттях
МФО2 Проміжне оцінювання виконання індивідуального пошуково-дослідницького завдання (підготовка, презентація, захист)	Поглиблення й деталізація наукових знань, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.	За розкладом	На практичних заняттях

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Звіт за результатами виконання практичних робіт	Поглиблення й деталізація наукових знань, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.	Атестаційні тижні	За розкладом
МСО2 Виконання індивідуального дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	Підтвердження теоретичної роботи над матеріалом, переростанням знань в уміння, які визначені в робочій програмі відповідної дисципліни.	Останнє практичне заняття	За розкладом
МСО3 Диференційований залік	Контроль та перевірка засвоєної навчальної інформації, формування знань, умінь і навичок,	сесійний тиждень	За розкладом

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Семестр викладання	100 балів	
МСО1. Звіт за результатами виконання практичних робіт	40	
усне опитування	40	Ні
МСО2. Виконання індивідуального дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	20	
презентація	20	Ні
МСО3. Диференційований залік	40	
тестування	40	Ні

Форма підсумкового контролю – диференційований залік, що проводиться у письмовій формі. Здобувач не допускається до заліку, якщо не виконав 60 % запланованих робіт з дисципліни.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	5681 Тестові завдання з курсу "Етнографія" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання / В. М. Власенко. Суми : СумДУ, 2023. 38 с.
2	Борисова О. В. Соціальна антропологія: підручник. Київ: Кондор, 2021. 416 с.
Допоміжна література	
3	4623 Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Етнографія» / укладач В. М. Власенко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 81 с.
4	Борисенко В. Сімейна обрядовість українців ХХ – ХХІ століть. Київ: Вид-во ІМФЕ, 2021. 256 с.
5	Етнографія України: курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. / уклад. О. В. Дудник. Умань : Візаві, 2019. 148 с.

6	Енциклопедія історії України. Т. : Україна – українці. Кн. 1 / Гол. редкол. В.А. Смолій. Київ : Наук. думка, 2018. 608 с.
7	Кісь Р. Глобальне — національне — локальне (соціальна антропологія культурного простору). Львів : Ін-т народознавства, 2021. 360 с.
8	Марченко О.М. Етнологія народів світу [електронний ресурс]: Навч. посіб. Кропивницький: ПОЛІМЕД-Сервіс, 2019. 381 с.
9	Хрящевська Л.М. Етнологія України: теоретико-методологічні здобутки у контексті розвитку світової етнологічної думки: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв: ВД «Гельветика», 2017. 214 с.
10	Українська фольклористична енциклопедія / Керівник проекту, наук. ред., упоряд. В. Сокіл. Львів, 2018. 800 с.
11	Hamilton L., Taylor N. Ethnography after Humanism [Електронний ресурс] : Power, Politics and Method in Multi-Species Research. London : Palgrave Macmillan UK, 2017. 210 p.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
12	Музей археології та антропології Пенсільванського університету. URL: https://www.penn.museum/
13	Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. URL: http://etnolog.org.ua/

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Теоретико-методологічні засади курсу	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
2	Історія, джерела та методи етнографії	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Класифікація етносів	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
4	Етноси Африки	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	Етноси Азії	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
6	Етноси Європи	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
7	Етноси Австралії та Океанії	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
8	Етноси Америки	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
9	Українська етнографія	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
10	Етногенез українців	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
11	Етнорегіональна своєрідність українців	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
12	Етнодемографічний розвиток України	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
13	Соціальна організація українців	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
14	Господарство українців. Матеріальна культура	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
15	Духовна культура українців	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
16	Сім'я і сімейно-шлюбні відносини	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	81.5	0	0	0	0	81.5	0	0	0	0	81.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>50</i>	<i>26</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>100</i>	<i>6.5</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>81.5</i>

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Етнографія»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність та освітня програма 014 Середня освіта: Середня освіта (Історія) Форма здобуття освіти денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Власенко Валерій Миколайович
Контактна інформація викладача	v.vlasenko@yur.sumdu.edu.ua +38050 986 27 80
Час та місце проведення консультацій	кожний понеділок ауд. К3-316 15.00-16.00
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://mix.sumdu.edu.ua/textbooks/46839/index.html
Посилання на робочу програму в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/f8af51eeeb40d0f2fff53ead94f201965922269
Засоби зворотного зв'язку	v.vlasenko@yur.sumdu.edu.ua +38050 986 27 80

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Усі роботи, визначені робочою програмою, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час всіх видів контрольних заходів списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації, списування. Усі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання зі зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту оголошується викладачем на початку курсу. Заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених

силабусом та регламентом навчальної дисципліни.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні матеріалів із джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених робочою програмою навчальної дисципліни, здобувачі освіти обов'язково мають дотримуватися умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, участь у програмах академічної мобільності) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються з порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модульних контрольних робіт відбувається з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Якщо за результатами всіх контрольних заходів отримана сума балів відповідає позитивній оцінці (обов'язковою є умова виконання усіх вимог, визначених РП НД та регламентом), вона є підсумковою, перескладання позитивної оцінки з метою підвищення не здійснюється.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету, з урахуванням установлених строків, форм контролю та процедур повторного складання контрольних заходів.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження та розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету.

Критерії оцінювання

Семестр викладання

МСО2. Виконання індивідуального дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист), 20 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 18-20 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 15-17 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 12-14 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-11 балів
МСО1. Звіт за результатами виконання практичних робіт, 40 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 36-40 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 30-35 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 24-29 балів

2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-23 балів
МСОЗ. Диференційований залік, 40 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 36-40 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 30-35 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 24-29 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-23 балів